

Tiako

1 Txai²li² Ti³a²kah³lo²sa¹wa². Txa²wã¹sũ³na²
a²wa³kxẽ³no³ti² Je³su² Kris²tu³jah¹lo²su²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³
a²wa³kxẽ³no³ti² nxe³sa²kxah³lo²sa¹wa²
Txa²ha³teh³nxã³nxã² ũ³wha²li¹lhã³
ũ³sa²si¹hã³ũ¹nx2ta¹tu¹wa². I³sa³e²ah³lu¹ta²na²
a²ne³tah²nãu³syah¹lxi¹lxa². A²nxe³jah¹lu¹ta²na²
wẽ³ha³lxi³khai³xa² hxi²ka² hxi²sa²sã³ a²jã¹nxe²
ha¹li¹ wxa²sa²so¹xi²nũ³sã³ nxe³ 12
nxe³sã³ a²wẽ³ha³lxi³lo³ta¹hxi²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³te²nãu³xu¹ta²na² a²ne³tah²nãu³syah¹lxi¹lxa².
Ha³lo²a² ko³ka³lxa¹txi³ ha³ten¹txi³sã³
yxau²xai³yah³lxi¹lxa². Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² yxo²i²yah³lxin¹te²nãu³
ĩ³nxã² ũ³wha²li¹lhã³ũ¹nx2ta¹wa²
Wa²su¹wa²sun¹yah³lxin¹ta¹ji¹wa²? Txai²li²
wa²su¹wa²su¹yxau³na¹wa². Jã¹yxah³lxin¹ta¹ji¹wa²?

Yxo²i²ki³jau³su² a²hoh³lxi³su² ki³jau³su²

2-3 Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²i²yah³lxin¹nha²kxai³
txa²wã¹tã³yah³lxi¹lxa². Nxe³sã³ ha³lo²a²
ko³ton³kxi¹nx2ti³kxai²nãn²tu³ ka³li³sã³
yxau³jah¹lxi³hẽ¹la². Nxex³jah³lxi³sã³
ko³ton³kxi²si¹nx2ti³kxai²nãn²tu³ Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² ya³nãn³ta³ki²la²sã³ yxo²i²sã³
yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la². 4 Ya³nãn³ta³ki²la²sã³
yxo²i²sã³ yxau²xai³yah³lxin¹kxai²nãn²tu³ ã²la²
ya³lo³txi¹jah³lxi³hẽ¹la². ã³na¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Nxe³sã³ ya³lo³txi³khaix¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu³
a²nũ²a² kãin²jah¹la² hxi²kan¹ti²hũ³nxe²

yxau³yah³lxin¹tu¹wa². 5 Yxãn¹ta¹ ã²li³te² ã³nxa²
nxe²e³in¹kxai²nãn²tu³:

— Txai²li² a²hoh³lxi³su² nxa³nhai¹.
Nxĩn¹kxai²nãn²tu³ Txa²wã¹sũ³na² ã³wã³txi³sxã³
ĩ³hen³txi³txai¹nhẽ³la². Nxe³sxã³ ã³wã³txi³sxã³
ĩ³hen³txain¹yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²sũ³nãi³. A²hoh³lxi³su² sa²nxa³nhai¹.
A²hoh³lxi³sa²nũh¹sẽ¹li¹. Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu³
a²hoh³lxi³sa²nũh¹nxa²tu¹wa². Wi¹lhin¹khai¹nxe³ha²kxai³:

— ĩh¹nxe³tin¹jau³ta³ ã³wã³txi³san¹si²lxi¹.
Nxe³nxain¹jau³su² ĩ³kwai²kxi²nxai¹nxa³lho³la².
Wi¹lhin¹sxã³ ũ³hũ¹nxa²tu¹wa². 6 Nxe³yãn¹tah¹lxa¹
nxe² ã³wã³txi³sxã³ ĩ³hen³txai¹nĩn¹kxai²nãn²tu³
yxo²ĩ²khai¹nxe³sẽ¹la². ĩ³wã³ta³kxi²nh²txa³hẽ¹la².
ĩ³wã³ta³kxi²nhãn¹kxai²nãn²tu³ ĩ³ye³na²
ũn³je³na² yã¹nxe³hĩ³nxa¹lxa². Nxe³sxã³ it3ta²
ũn³txi³ sa²ne³so¹kxi²kxa² yã¹nxe³hĩ³nxa¹lxa².
ĩ³ye³na² sa²xit3sa²tã³i² sa²wa²lho¹xi²
nxe³te²ju²hẽ³la². Te²yã¹nxe³jut3su² wxãi²kxai³
ĩ³wã³ta³kxi²nhãn¹kxai²nãn²tu³ wi¹jau³xa² yxo²ĩ²
wi¹lxa³jau³xa² yxo²ĩ² nxe² sa²the³jah³lxi³hĩ³nxa¹lxa².
Ju¹tai²li² wai³nxa³wa². 7 Nxĩn¹kxai²nãn²tu³
wã³txi³nhãn¹kxai²nãn²tu³ Txa²wã¹sũ³na²
a²hoh³lxi³sa²nũ¹nxa²ju³ta² wahx3nxĩn¹kxan²ti³
ĩ³tih³nxe³nxãn²nxa³lho³la². 8 Nxe³jah¹la² he³la³kxa²
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wã³txi³nũ¹ha²kxai³
yau³ka³lxa¹txi³ sa²ne³ya²ta² ai³te²ju²hẽ³la².
Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su²
a²hoh³lxi³sa²nũ¹hain¹ju³ta² yũ³ye²te²sxa³yu²hẽ³la².
Te²yã¹xah³lxi³txa³hẽ¹la².

Yen³kxi³ki³jau³su²

9 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² yen³kxi³txa²jah¹lai²na²
 sa²kxai³lu² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
 yxo²i²te²su² te²a² Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a¹
 wi¹lhin¹ye²jah¹lai²la¹wa². 10 Te²yã¹nxe³sxã³
 a²nũ²a² yen³kxi³ye²jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
 Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²i²te²su²
 te²a² Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a¹
 wi¹lhin¹ye²jah¹lo²su²nũ³na³la². Nxe³yã¹ta¹
 kãin² yen³kxi³ye²kxan²ti³ Je³su²jah³lai²na²
 wãn³txa² yxo²i²xa³kxai²nãn²tu³ Txa²wã¹sũ³na²
 yen³nãu³a² hai³txi³ kãi²no³nxa³wa². Hi³yãu³sa³kxa²
 yã¹nxe³hĩ³nx2na³la². 11 Hi³yãu³sa³kxai²li²
 a²wi¹lhĩ¹na² wi¹khaix1te²ju²hẽ³la². Nxe³ta¹ ye³je¹na²
 it3ta² a³lan²te²a² wxã³nũ²la² wãn³ya³lu²sxã³
 i³sa³li³te²ju³hẽ³la². Nxe³sxã³ a²wi¹ju³ta²
 a³lu²txi³ wi¹te²sxa³yu²hẽ³la². Te²yã¹nxe³ju³ta²
 yen³kxi³jah¹la² te²yã¹nxe³hĩ³nx2na³la².
 Yen³kxi³sxã³ hin¹tãu³a¹ ya³lu²te²ju²hẽ³la².
 Jã¹nxe³ha³ta²wa². Hi³yãu³sa³kxa² a²txai²na¹
 wi¹kxan²ti³ yan¹nãu³a¹ khon³tu¹wa². Nxe³kxa²
 yã¹nxe³sxã³ yen³kxi³khaix1jah¹la² sa²kxai³lu²
 ya³lu²ju³ta² ye³jen¹na² yũ³hxai²na²hẽ³la².

Ko³nxe³ti³ kãi³sain³si¹nhẽ³jau³su²

12 Nxa²ha¹te¹ ko³nxe³ton³kxi²jah¹lo²su² te²an²tu³
 Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² nxũ²kwai³lxũ¹sxã³
 yxau³kxai²nãn²tu³ wi¹lhin¹khai¹nxe³hĩ³nx2na³la².
 Nxũ²kwai³lxũ¹nha²kxai³ wi¹lxo³kxi²ha²kxai³
 Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² wi¹lhin¹sxã³ i²tu¹wa².
 Nxe³te³nah¹lxi¹:

— Jah¹lai²li² a³lxi²sain¹na³na¹. Txa²wãn³txa²
 sa²yxo²ã³sain¹nxa³xã¹. Nxe³ha²kxai³ wi¹lhin¹sxã³

ĩ²ai¹na¹xã¹. A²ẽ¹nãn¹jau³su² nxe³tu¹wa².
 13 Nxe³ha²kxai³ kō³nxe³ti³ o²la³kxi²sain³sain¹jau³xa²
 wxã³kxai²nãn²tu³ Sũ³na² kō³nxe³te²lo³txa³hẽ¹la².
 Kō³nxe³te²lo³txan³te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² kō³nxe³ti³
 o²la³kxi²sain³sain¹te³na³li¹. Nxĩn¹jau³su²
 nxe² e³txa³hẽ¹la². Nxe³sxã³ ha³lo²a²
 kō³ton³kxi²nẽ³kxan²ti³ Sũ³na² kō³nxe³ti³ kãi³kĩ³ju³ta²
 te³nxa³wa². Kō³nxe³ti³ kãi³jah¹lo²sxa³wa².
 Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ĩ²li³te²a² kō³nxe³ti³
 kãi³si¹hain¹jau³su² o²la³kxi²nũ¹hai¹nxa³wa².

14-15 Nxe³yãn¹ta¹ wã²nxũh¹ain³nha²sxã³
 yxo²kwain³sãn²kĩ³ka³tu³ kō³nxe³ti³ kãi³hĩ³kĩ³tã³la².
 Nũ²la² hã²wxãn³txa³ kãi²not³sxã³ kō³nxe³ti³
 kãi³hĩ³kĩ³tã³la². Nxe³te²kxa³yan³tu³ti¹ hã²wxãn³txa³
 ya³lu²nẽ³te³nãu³a¹ hxi²kan¹txi³ Txa²wã¹sũ³na²
 yxau³ju³ta³nũ³a² ã³wih¹sxã³ yxau³kĩ³sxa³lho³la².
 Nxe³tãu³ãn²tu³ti¹ Txa²wã¹sũ³nu²kxai³lu²
 nxe²e³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Kō³nxe³ti³ kãi³ĩ¹nhẽ³li¹. Nxĩ¹nha²kxai³
 yxau³khai³nxĩn¹ju³ta² ã³wih¹sxã³ yxau²nxãn³so³li¹.
 Txa²wã¹sũ³na² nxe³hĩ³nx²na³la².

16 Jã¹nxe³ha²kxai³ txa²wã³tã³yah³lxi¹nha²kxai³
 a³lxi¹nx²ta¹nha²wa². Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wã²nxũh¹
 ã³ke³tũ¹kxi²nyhah¹lxi³txa³hẽ¹la². 17 Ha³lo²a²

wi¹te²a² yxo²ha³kxa¹ oh³nãn¹ta³ko³nãu³a¹
 wxã³nũ¹nhẽ³lha²kxai³ kō³nxe³ju³ta²
 oh³nãn¹ta³ko³nãu³a¹ wxã³nũ¹nhẽ³lxa³ha²kxai³
 nxe³te²ju²hẽ³la². Yen³kxai²na² wi¹te²na²
 sa²kxai³lu² u³je³na³ka² i³la³kxa² we¹jah¹la² hxi²ka²
 wxã³nũ¹nhẽ³te²ju²hẽ³la². ĩ³ã³lxi³to³nha²te²ju²hẽ³la².
 Yxãn¹ta¹ jah¹lai²li² hai³txi³ ã³lxi³to³nha²jah¹lo²su²

te²sxa³yu²hē³la². A²nxe³jah¹lai²li² Txa²wā¹sū³na²
 Si³yxau³jah¹lai²la¹wa². 18 A²nxe³jah¹la²
 hi²sen³su² wā²nxū^hlxi³ wān³txa² ya²la³lyau³xa²
 ū³hū¹nē³lain¹na²hē³la². Nxe³jau³xan²ty³
 sa²yo²wetlso¹ki³sa²kxai³ i³kaix¹sa²so¹nē³na³la².
 Sū³na² wē³sa² hxi²ka¹kxa² yā¹nxe³ti³hi¹tē³na³la².

*Txa²wā¹sū³na² wān³txa² ain³kxi²nha²sxā³
 kāi³ki³jau³su²*

19 Txa²wā³tā³yah³lxi¹lxa². A³lxi¹nx2ta¹nha²wa².
 Wān³txai²li² wi¹la³ na³ka²kxi¹jah¹lxi³hē¹la².
 Wa³su³txi³ ain³kxi²nha¹jxah³lxi³hē¹la². Yxān¹ta¹
 wa³su³txi³ e³yah³lxi³sān²txa³hē¹la². Te²yā¹nxe³sxā³
 wa³su³txi³ yxai¹yah³lxi³sān²txa³hē¹la².
 20 Nxe³sxā³ i³xan³ta³kxi²jah¹lai²li² hxi²kan¹txi³
 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² wi¹la³ kāi³te²sxa³yu²hē³la².
 21 Nxe³jut3su² ha²kxai³ kuh³lxa³thin¹yah³lxin¹ju³ta²
 ā³na¹yah³lxi¹nha²kxai³ ko³nxe³ti³ kāi³yah³lxin¹ju³ta²
 ha³kxa¹ ā³na¹yah³lxi¹nha²kxai³ nxex3jah³lxi³hē¹la².
 Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³ Txa²wā¹sū³na² wān³txa²
 wxa²ē¹nāu³ai²na² i³tih³nxe³nx2ti³jau³xai²na²
 wi¹lhin¹sxā³ yxo²i²jah³lxi³hē¹la².
 A²nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu² txa²wā¹ē¹nāu³ai²na²
 sa²hau³ko³tē³jau³xai²la¹wa².

22 Nxe³sxā³ wxa²ē¹nāu³ai²na²
 ā³ke³tū¹kxi²nyhah¹lxi³txa³hē¹la². Txa²wā¹sū³na²
 wān³txai²li² kwa² ain³kxi²yah³lxin¹ju³ta²
 wai³nxa³wa². Wān³txai²na² yxo²ha³kxa¹
 wain³txi³ sa²yo²we¹jah³lxi³hē¹la². 23 Jā¹nxe³sxā³
 wān³txai²li² kwa² ain³kxi²jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
 a²nū²hū³nhĩ³nx2na³la². Nxe³te³nah¹lxi¹,
 es³pe²ya²ka³lo³a² i²nha²te²hū³nhĩ³nx2na³la².

A²nũ²khai³nãu³a² ĩ²kxi²nha²hĩ³nx2na³la².
 24 ĩ²nha²sxã³ kwa² a³li³hĩ³nx2na³la².
 A³li³te²ãn¹tũ³ti¹ a²nũ²khai³nãu³ai²na² ha²ya³kxa²
 ain³nha²hĩ³nx2nxa³wa². Te²yã¹nxe³kxe³hũ³sxã³
 kwa² ain³kxi²jah¹lo²kxai³lu² hai³txi³ Sũ³na²
 wãn³txa²kxai³lu² ain³so¹jah¹lo²su²hĩ³nx2nxa³wa².
 25 Yxãn¹ta¹ es³pe²ya²ka³lo³a² wi¹li²nha²kxai²nãn²tũ³
 ne³wã²na³nha²nxa³kxai²nãn²tũ³ a²nũ²ai²na²
 Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wain³jau³su²
 ain³kxi²jah¹lo²su² kxa²yãx1hĩ³nx2na³la².
 A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na²
 wãn³txa² wain³jau³su² ha²kxai³ ko³nxe³ju³ta²
 ã³wa²sut1sxã³ yxau³ha²kxai³ ne³jau¹xai²na²
 wi¹lain³nha²sãn²sxã³ hã²wxãn³txi³te²lxi³
 sa²yo²we¹thĩ³nx2na³la². Sa²yo²wet1sxã³
 kãĩ³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² sa²kxai³lu²
 wi¹li²ai¹nhĩ³nx2na³la².

26 Jã¹nxe³jut3su² a²nũ²a² ĩ²li³te²a²
 a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:

— Txai²li² Sũ³na² wãn³txa² wain³txi³
 yxo²ĩ²a¹xã¹. Wi¹lhin¹khaix1na¹xã¹. Nxe³ta¹
 a²yo²e³jau³xa² wai³nxa³kxai²nãn²tũ³
 a²ẽ¹nãu³ai²na² ã³ke³tũ¹kxi²nha²hĩ³nx2na³la².
 Wã²nxũh¹ yxo²ĩ²nha²jau³xa² wai³nxa³wa².
 Wã³nxĩn¹te²sxa³yu²hẽ³la². 27 Nxe³yãn¹ta¹
 Txa²wã¹sũ³na² Txa²wã¹wĩ³nu²su² ha²kxai³
 yxo²ĩ²ki³ju³ta² ten³kxi²nẽ³na³la². Nxe³kxa²yu³su²
 sai³ki³nãu³xa²su² ta³nxa² tu¹ha² wha³te³son³te³su²
 ta³nxa² a²wẽ³sãĩ¹yah³la² ya³lu²kxi²ta¹ka³lxu³su²
 te²su² ta³nxa² ĩ²ain¹kxai²nãn²tũ³ ai³sxã³
 ã³non²ta³kxain¹ju³ta² wain³ni² ko³nxe³ti³ kãĩ³ju³ta²
 ã³na¹kxai²nãn²tũ³ wain³ni² nxe³te²ju²hẽ³la².

Jã¹nxe³jut3su² nxe² kãĩ³kxai²nãn²tu³
 yxo²ĩ²nha²kxe³ju³ta² wã³nxĩn¹te²ju²hẽ³la². Ju¹ta²
 Txa²wã¹sũ³na²ten³na³la².

2

Hau³hau³kon³sxã³kãĩ³ũh¹kĩ³jau³su²

¹ Txa²wã³tã³nãu³xãĩ³. Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su²
 ha²kxai³ wxi²kin³ti³ton³jah¹lo²su²
 ha²kxai³ yxo²ĩ²yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na²
 nxe³yah³lxĩ³ta¹hi¹nhẽ¹la². A²nũ²a² yen³kxi³h³te²a²
 sa²nẽn¹kxi²yah³lxĩ³ta¹hi¹nhẽ¹la². Te²yã¹nxe³sxã³
 a²nũ²a² ã³xai²li² yen³kxi³h³xa³te²a² kq³txi³
 e³kxi²yah³lxĩ³ta¹hi¹nhẽ¹la². Jã¹yxah³lxĩ³txa³hẽ¹la².
 Ju¹tai²na² wai³nxã³wa². A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
 yxo²hau³hau³kon³sxã³ sa²nẽn¹kxi¹jah³lxĩ³hẽ¹la².

² Nxe³sxã³ ã³yã³nũ²kxi²yah³lxin¹kxai²nãn²tu³
 yen³kxi³h³khaix1jah¹la² ya³lau³xa²
 wa²tu¹wa²tun¹ka³lo³a² ã³nhxi²wxe³nha²ha²kxai³
 wã²la² wi¹khaix1ka³lo³a² ã³whi²kxi²nha²ha²kxai³
 a²nxe³jah¹lai²li² ã³nũ²kxi¹nx2ti³hĩ³nx2na³la².
 Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²ã³xa² yen³kxi³txa²jah¹la²
 wã²la² kq³nxe³khaix1ka³lo³a² ã³whi²kxi²nha²ha²kxai³
 nxe³jah¹lai²li² ã³nũ²kxi¹nx2ti³nũ³nhĩ³nx2na³la².

³ Nxe³nx2ti³kxai²nãn²tu³ wã²la² wi¹ka³lo³a²
 wi²kxi²nha²jah¹lai²na² wi¹le³kxi²yah³lxin¹te³na¹lxĩ¹:

— Yen³kxi³hi¹nha²kxai³ hxi²kan¹jah¹la²
 ã³wxe³ka³lo³ai²li² ã³wxe³txu¹li¹. Yah³lxĩ¹nha²kxai³
 nxe³yãn¹ta¹yen³kxi³txa²jah¹la²e³kxi²yah³lxin¹te³nah¹lxĩ¹:

— Yen³kxi³txa¹nha²kxai³ kwa² ã³sa²nũ³txu¹li¹.
 Ta³nxã²:

— Yuh³xa² u²lxã³wxe³txu¹li¹. Nxe²
e³kxah¹lxi³txa³hẽ¹la². 4 Ko³nxe³ti³
kã³yah³lxi³hĩ³nxa¹lxa². A²nũ²a² ha³na³ka³lxi²
ha³na³ka³lxi² i²nyha¹lxin¹kxai²nãn²tu³ wain³txi³
hain³nyhah¹lxa³lxa².

5 Jã¹nxe³jut3su² txa²wã³tã³yah³lxi¹lxa².
A³lxi¹nx2ta¹wa². Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la².
Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² a²nũ²a² yen³kxi³txa²te²a²
i²sxã³ sa²so¹ain¹na²hẽ³la². Nxe³sxã³
e³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Jah¹lai²li² yen³kxi³txa²na³li¹. Yxãn¹ta¹
nxe³kxan²ti³ a³lxi²sa²na³li¹. Txa²wãn³txa²
yxō²i²sa²na³li¹. Nxe³ha²kxai³ kxãn³nãu³a¹
a³ka³nxa¹tãu³a¹ yxau³khai³nxa¹ju³ta²
a²nũ²a² a³lxi²sain¹te²nãu³xa² a²yxō²ha³kxa¹
yxau²sa²tẽ³ya³sain¹tu¹wi¹. A²nxe³tãu³a¹
yxau²sa²tẽ³ya³sa²nũ³nĩ¹tu¹wi¹, hĩ¹na²
yen³kxi³txa²nxa²kxan²ti³nũ¹. Txa²wã¹sũ³na²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². 6 Nxe³yãn¹ta¹ jah¹lai²li²
yen³kxi³txa²jah¹lai²li² kō³te³kxah¹lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
Nxe³yah³lxin¹kxa² ha³tih³xan²tu³
yen³kxi³khai³jah¹lai²li²wi¹le³kxah¹lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
Yxah³lxin¹ka³tu³ta¹ yen³kxi³te²na²
sa²kxai³lu² wa³kon³kxi¹nxa²lxi³si¹hain¹jau³su²
kwa³na³nxa²lxi³jah¹lai²la¹wa². Te²yã¹nxe³sxã³
kō³nxe³ti³ i³yĩ¹li¹nx2ti³si¹hain¹jau³su²
i³wã³txi³nx2tain¹te²kxa³ya³lhu² a²nũ²a²
hxi²kan¹te²nãu³xa² ũh³wxe³kxi¹nx2ti³hĩ³nx2na³la².
7 Jã¹nxe³jut3su² Je³su²jah¹lai²na²
wãn³txa² yxō²i²yah³lxin¹te²kxa³ya³lhu²
a²sa³wi³ha³lxi³su²khai³ti³hi¹ta²lxi³na³la².
Nxe³nx2ti³kxa²ha³tih³xan²tu³yen³kxi³khai³jah¹lai²na²

a²yo²wān³txa² Je³su²jah³la² kō³nxe³te²lo³tain¹na³la².

8 Jā¹nxe³jut3su² Txa²wā¹sū³na² ũ³wha²li¹txā³nxa²
nxe³te³nah¹lxi¹:

— A³lxi²nyhah¹lxin¹kxa² yā¹nxe³sxā³ a²nū²a²
ā³xa² a³lxi²txai¹yah³lxi³hē¹li¹. Nxe³jau³xai²na²
sa²yo²we¹jah³lxin¹kxai²nān²tu³ wain³txi³
kāi³yah³lxi³hī³nxa¹lxa². 9 Yxah³lxin¹ta¹

a²nū²a² yen³kxi³yhe²te²na² so¹lxi³
ĩ³wi¹lxo³kxi²nū¹hain¹yah³lxin¹kxai²nān²tu³

kō³nxe³ti³ kāi³yah³lxi¹lxa². Txa²wā¹sū³na²
wān³txi³nu¹txa²kxai³ sa²yo²ā³yah³lxi¹lxa².

10 Jā¹nxe³jut3su² Sū³na² wān³txa²
yxau³ka³na³ka³na³kxan²ti³ sa²yo²ā³in¹ke³la³te²kxai³
Sū³na² kwa³na³jau³xai³tā² yxo²ha³kxa¹

yxau³ka³lxa¹kxan²ti³ sa²yo²ā³in¹ju³ta² hxi²ki³te²la³
yah³lxi³hī³nxa¹lxa². 11 Jā¹nxe³sxā³ Sū³na²

ũ³wha²li¹txā³nxu¹tai²na² nxe³te³nah¹lxi¹:

— Tu¹ha² ā³xa² so¹sxā³ ũ³whĩn¹txi³txa³hē¹li¹.
Txa²wā¹sū³na² nxe³ta¹hxai²hē¹la².

Te²yā¹nxūn³te³nah¹lxi¹:

— A²nū²a² ĩ³su²lhā³txa³hē¹li¹. Txa²wā¹sū³na²
wān³txi³su²nūn³ta¹hxai²hē¹la². Nxe³sxā³ a²nū²a²

ĩ³su²lhā³in¹kxai²nān²tu³ wā²nxūh¹lxi³hī³nxa¹lxa²,
txu¹ha² ā³xa² ũ³whĩn¹ta³kxi²nxā²nxa³kxan²ti³na².

Txa²wā¹sū³na² wān³txa² sa²yo²ā³hī³nxa¹lxa².

12 Nxe³yān¹ta¹ Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
ā³wa²su¹kxi²nē³jau³xa² txa²wā¹ē¹nāu³ai²na²
ĩ²nē³jau³xan²tu³ ĩ³yĩ¹li²nē³tu¹wa². Nxe³ha²kxai³

e³in¹jau³su² tā³nxa² kāi³in¹jut3su²
tā³nxa² ĩ²khai¹nxe³sē¹la², kō³nxe³te²la³
ĩ³yĩ¹li²nxa²kxa²yān³txi³sa³. 13 Nxe³ha²kxai³

kxā³nāu³a¹ Txa²wā¹sū³nai²li² a²nū²a²

ĩ³yĩ¹li²nhẽ³te³lhxã³ a³ka³nxi²tu¹wa².
 Nxe³ha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² sa²kxai³lu²
 a²nũ²a² ã³xa² wi¹lhin¹sxã³ thãĩ³ti³la²
 sa²hau³ko³nyhu¹xan³kxai²nãn²tu³ kxãn³nãu³a¹
 Txa²wã¹sũ³na² wi¹lhin¹sxã³ thãĩ³ti³la²
 sa²hau³ko³txa²nxa³lho³la². Yxãn¹ta¹
 a²nũ²a² ã³xa² wi¹lhin¹sxã³ thãĩ³ti³la²
 sa²hau³ko³nyhu¹in¹kxai²nãn²tu³ kxã³nãu³a¹
 Txa²wã¹sũ³na² wi¹lhin¹sxã³ thãĩ³ti³la²
 sa²hau³ko³txa²tu¹wa². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na²
 wi¹lhin¹sxã³ thãĩ³ti³la² sa²hau³ko³tẽ³kxai²nãn²tu³
 kq³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²nẽ³ju³ta² yũ²nxa³lho³la².

Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ain³kxi²sxã³
sa²yxo²we¹kĩ³jau³su²

14 Nxa²ha¹te¹ txa²wã³tã³yah³lxi¹lxa². A²nũ²a²
 ĩ²li³te²a² e³te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²i²te²sa¹wi¹.
 Nxe³ta¹ Hai³txi³ wi¹lhin¹ju³ta³la³
 kãĩ³xa³ke³la³te²kxai³ yxo²i²nha²kxe³su²
 ya²la³lhu²hĩ³nx2nxa³wa². A²ẽ¹nãu³ai²na²
 sa²hau³kot3sĩ³nx2nxa³wa². Nxe³yãn¹tah¹lxa¹
 wi¹lhin¹ju³ta² kãĩ³ke³la³te²kxai³ yxo²i²nha²kxe³su²
 ya²la³lhu²hĩ³nx2na³la². A²ẽ¹nãu³ai²na²
 sa²hau³kot3sĩ³nx2na³la². 15 Te²yã¹nxe³jut3su²
 Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²i²te²na²
 wxa²wã³tã³te²nãn²tu³ wã²txa²ha²kxai³
 he³ja³lu²ha²kxai³ nxe³hĩ³nx2na³la².

16 Nxe³ke³la³te²kxai³ yen³kxi³la³ yũ³ai¹nxa³kxa²
 wã²nhũh¹ ĩ³nx2nxã³lxa². Nxẽn²nxa³kxan²ti³
 e³kxai¹nĩn¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ³na² wi¹lĩ²nxa²tu¹wi¹. Ha³lo²a²
 a³lxi³kxan²ti³ sa²lat1sxã³ yxau³sẽ¹li¹. Te²yã¹nxe³sxã³

he³ja²lu¹nx^{a2}kxan²ti³ ũ³kxi²sxã³ yxau³sẽ¹li¹.
 Nxĩn¹jau³su² kxan²ti³ wã²nhũ¹ai¹nxã³ke³la³te²kxai³
 hai³txi³ wai³nhĩ³nx2nxa³wa². 17 Te²yã¹nxe³jut3su²
 yxo²ĩ²nha²kĩ³kxan²ti³ wi¹lhin¹ju³ta²
 kãi³ti³ten³kĩ³sxa³ke³la³te²kxai³ yxo²ĩ²nha²kĩ³ju³ta³la³
 ya²la³lhu²nẽ³lhĩ³nx2nxa³wa².

18 Nxe³ha²kxai³lu¹ a²nũ²a² e³kxi²sa²ke³la³te²kxai³
 nxe³te³nah¹lxi¹:

— Wxãĩ²li² yxo²ĩ²nhãn¹ju³ta² yũ³nhĩ¹lxi¹. Yxãn¹ta¹
 txai²li² hãĩ¹nxe³sxã³ wi¹lhin¹ju³ta² kãi³a¹kxe³su²
 so¹lxi³ nxe³jah¹lo²sa¹wi¹, yxo²ĩ²nha²nxa³kxan²ti³nũ¹.
 Nxe³sa²jau³su² nxe³hĩ³nx2na³la². Nxe³ha²kxai³
 ĩ³wa²lũ³xi²na¹te³nah¹lxi¹:

— Hai³txi³ ha³na³ka³lxin³jut3su² te²sxa³wi¹.
 Wi¹lhin¹ju³ta² kãi³xãn³kxai²nãn²tu³
 yxo²ĩ²ye¹nx2nxãn³taĩ¹. Nxe³yãn¹ta¹ txai²li²
 yxo²ĩ²te²sa¹wi¹. Nxe³te²sa¹ha²kxai³ wi¹lhin¹ju³ta²
 kãi³a¹kxe³su² yxo²ĩ²ye¹nxãn²taĩ¹. 19 Nxe³yãn¹ta¹:

— Txa²wã¹sũ³nu²su² kãĩn²khaix1jah¹la²
 ka³na³ka³na³tã³li¹. Nxẽn¹jau³su²
 ha²kxai³ yxo²ĩ²nxa²ta²lu¹wa². Ju¹taĩ²li²
 wain³na³la². Nxe³yãn¹ta¹ a²ta³a² nũ³ka³txa²
 yxo²ĩ²ain¹nũn³te²ju²hẽ³la². Yxo²ĩ²sxã³
 yuh³lxain¹te²ju²hẽ³la². Yuh³lxi³sxã³
 ka³ta³ta³tain¹te²ju²hẽ³la². Yxo²ĩ²ain¹kxan²ti³nũ¹
 Sũ³na² wãn³txa² sa²yo²we¹taĩ¹nxa³wa², a²ta³a²
 nũ³ka³txa²sa³. 20 ĩ³yxah³son³txa³hẽ¹la².
 Wi¹lain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la². Je³su²jah³la²

wãn³txa² yxo²ĩ²kxan²ti³ yxãn¹ta¹
 sa²yo²we¹txa³kxai²nãn²tu³ kwa² yxo²ĩ²hĩ³nx2na³la².
 21 A³bra³ãu²ah³lu¹taĩ²na² txa²wã¹wĩ³nu¹kxai³lu²

ĩ²jah¹lxi³hẽ¹la². Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² e³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Wxa²ki³lha³lxa² I³sa²kah³lai²li²
tẽ³ka³tu³ wã³la³ka³txa² ka³la³ja¹hẽ³li¹.
Ka³la³ya³hin¹kxai²nãn²tu³ txah³lxa³kxa³txa²
ũh³wxe³ja¹hẽ³li¹. Ya³hin¹kxai²nãn²tu³ wxa²wẽ³sa²
ĩ³su²lhã³txa²hẽ³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nũ²la² Sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹te³lhxã³
ka³la³ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² nxa²ha¹te¹
Txa²wã¹sũ³na² sa²yxo²we¹nha²ju³ta² ĩ²ha²kxai³
hã¹nxã¹si¹jau³su² kwa³na³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ³na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:

— Sa²yxo²wet¹sa¹nha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na²
wain³te²lo³txa²ha¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Nxe³ha²kxai³ A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na²
sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
yxo²ĩ²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³kxa²yu³su²
wãn³txai²na² yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²we¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³sxã³ sa²yxo²we¹tha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² ã²la² kã¹²non³sxã³ wain³txi³
yxo²ĩ²ta¹hxai²hẽ¹la². 23 Jã¹nxe³jut³su² Txa²wã¹sũ³na²
ũ³wha²li¹txã³nxai³tã² nxe³te³nah¹lxi¹:

— A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² sa²kxai³lu²
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su²
wi¹lhi¹ti³hi¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Jã¹nxe³nũ²la² Txa²wã¹sũ³na² ãh¹ e³kxi²te³nah¹lxi¹:

— A³bra³ãu²ah³lai²li² txa²sa³wi³sai²la¹wi¹
A³lxi²na¹nhai¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². 24 Jã¹nxe³jut³su²
yxo²ĩ²nha²ki³ju³ta² wain³na³la². Yxãn¹ta¹ Sũ³na²
wãn³txa² sa²yxo²we¹ki³sxa³kxai²nãn²tu³ hxi²kan¹txi³
wain³te²lo³tẽ³hĩ³nx²nxa³wa².

25 Te²yā¹nxe³jut3su² Ra³a²ba³ka³lxa²
 te²yā¹nxūn³ta¹hxai²hē¹la². A²kxā³nxa²
 kuh³lxa³sin¹sxā³ o²la³kxi²ta¹ka³lxu³su²
 ta¹hxai²hē¹la². A²nxe³ta¹ka³lxai²na²
 sa²kxai³lu² in³txi³nāu³xa² Txa²wā¹sū³nai²na²
 i³sa²si¹hā³jah³la²nāu³xai²li²wi¹lhau³ko³ta¹hxai²hē¹la².
 Wi¹lhau³ko³te³nah¹lxi¹:

— Tīh³na³ wxā³ya³hin¹tīh³nai²li²
 wā³li²ya³txa³hē¹li¹. Sun²tā¹nx2tai¹nha³tai¹. Tīh³nu²
 ā³lxi³tīh³na² wā³li²ja¹hē³li¹. Nxe³ta¹hxai²hē¹la².
 Nxe³kxan²ta² wi¹lhini¹ju³ta² kãi³ha²kxai³
 Txa²wā¹sū³na² wi¹lhiti¹sxā³ i³yī¹li²ta¹hxai²hē¹la².

26 Jā¹nxe³jut3su² txa²wā¹nū²ai²li²
 i³ya¹txa³sxā³ ya³lu²te²jai¹ti²tu³wa².
 Te²yā¹nxe³sxā³ Je³su²jah³lai²na² wān³txa²
 kwa² yxo²i²ki³kxai²nān²tu³ yxān¹ta¹
 sa²yxo²we¹ki³sxa³kxai²nān²tu³ txa²wā¹yxo²i²kxi²ki³ju³ta²
 wā³nxīn¹te²sxa³yu²hē³la².

3

Txa²wā¹e³kxi²ki³jau³su²

1 Txa²wā³tā³nāu³xāi³. Kō³nxe³ti³ kãi³sxā³
 yxau²xai³ki³kxai²nān²tu³ Txa²wā¹sū³na²
 a²yen³nāu³kxai³lu² kō³nxe³ti³ i³yī¹li²nē³lhī³nx2na³la².
 Nxe³yān¹ta¹ a²nū²a² i³tih³nxe³te²su² te²a²
 wen¹ki³te³na¹ hā²wxān³txa³ kō³nxe³ti³ kãi³sxā³
 yxau²xai³ki³kxai²nān²tu³ kãi²non³sxā³ kō³nxe³ti³
 i³yī¹li²nē³lhī³nx2na³la². Nxe³ju³tan¹te²kxai³lu²
 a²nū²a² i³tih³nxe³te²nū³su² ka³lxa¹te²nū³a²
 wen¹yah³lxin¹ju³ta³nū³a² wai³nxa³wa². Yxān¹ta¹
 ka³lxa²nxa³te²nāu³xa² wen¹yah³lxin¹ju³ta³nū³a²
 wain³na³la². 2 A²nū²a² hāi¹nxe³ti³xa¹

kō³nxe³ti³ kãĩ³ki³te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³yã¹ta¹
 e³ki³jau³xai²na² wain³jau³xa² so¹li³
 e³ki³kxai²nãn²tu³ kō³nxe³ti³ e³ki³sxa³kxai²nãn²tu³
 a²nũ²a² hxi²kan¹te²su² ki³tu¹wa². Nxe³sxã³
 twa²wã¹nũ²nãu³ai²na² whãĩ²na¹ hxi²kan¹txi³
 i³hau³kon³nha²hĩ³ki³tã³la². ³ Te²yã¹nxe³jut3su²
 kwa³thi³la³ka³txa² ka³jũ¹li³kat3su²
 tẽ³sxã³ ka²va¹la² sa²yxo²wi¹kxai²nãn²tu³
 wain³txi³ sa²yxo²wet1sai¹nhĩ³nx2na³la².
 Sain¹kxai²nãn²tu³ ha³lo²a² i²li³ju³ta²
 ai³si¹ha¹jau³su² kwa³na³a¹kxai²nãn²tu³ wain³txi³
 ai³hĩ³nx2na³la². ⁴ Te²xa²yã¹nxe³jut3su²
 na³vi²o²tẽ³na² i²jah¹li³hẽ¹la². Ka³lo¹ai²li²
 ka³lo³kãĩn²khaix1ka³lo³a² yũ³te²jai¹ti²tu³wa².
 It3tai²li² ũn³te²a² sa²so²xai³te²jai¹ti²tu³wa².
 Nxe³ka³lo³ai²li² ka³lo³kãĩn²kxan²ti³
 ã³nxai³ju³ta² hau³ko³ka³txa² yũ³te²ju²hẽ³la².
 Ka³jũ¹li³kat3su² te²ju²hẽ³la². Nxe³sxã³
 a²wa³kxẽn³yah³la² ha³lo²a² i²li³ju³ta² ai³ju³ta²
 ten³kxai²nãn²tu³ sa²hau³kot3sxã³ ai³te²jai¹ti²tu³wa².
⁵ Jã¹nxe³ha²kxai³ txa²wã¹yxo²hẽ³la²
 yã¹nxũn³te²ju²hẽ³la². Yxo²hẽ³jũ¹nxe³kxan²ti³
 wãn³txa² wxi²kan¹jau³jau¹xai²na²
 e³to³te²ju²hẽ³la². Te²yã¹nxe³jut3su² ha³lo²a²
 i²jah¹li³hẽ¹la². Kwẽ³kon³tãu³a¹ hãix1ta³ka³txa²
 ka³ka³na³ka³nat3sxã³ hãix1tũ¹kxai²nãn²tu³ ha³lo²a²
 yxo²ha³kxa¹ i³hxan³te²jai¹ti²tu³wa². ⁶ Jã¹nxe³ju³ta²li²
 txa²wã¹yxo²hẽ³la² wãn³txa² ha³nxe² yã¹nx2na³la².
 Kō³nxe³ju³ta² kãĩn² e³te²ju²hẽ³la². Txa²wã¹nũ²a²
 whãĩ²na¹ ã³kho³tẽ³toh³te²ju²hẽ³la². Jã¹nxe³te²a²
 sa²kxai³lu² wẽ³sa² we¹nhĩ¹nãn¹te²tu³ kō³nxe³jau³xa²

e³to³te²ju²hē³la². Ko³nxe³khaix1jah¹lai²na² wān³txa²
 Sa³ta³na²jah¹lai²na² wān³txa² e³to³te²ju²hē³la².
 Ha³nxe² i³sa²tē³ko³xa² yxau³jah¹lai²na² wān³txa²
 so¹lxi³ e³to³te²ju²hē³la². 7 A²nũ²a² hi²sen³su²
 ka³yxuh³xa² yxo²ha³kxa¹ wāi²lot3si¹jau³su²
 hxi²ka¹nain¹te²jai¹ti²tu³wa². Ka³yxuh³sxu² tā³nxa²
 ai³ki³su² tā³nxa² txih³sxu² tā³nxa² ain³su² tā³nxa²
 a²yo²ha³kxa¹ hxi²kan¹txi³ wāi²lo³te²jai¹ti²tu³wa².
 8 Nxe³yān¹ta¹ txa²wā¹yo²he³lhxu²
 wāi²lot3si¹ju³ta² hxi²kan¹ki³sxa³lho³la²,
 ko³nxe³ti³ e³jau³xa² yũ³khai¹nxe³ha²kxai³la².
 Wxĩx1te²hũ³na³la². Wxĩx1ta² sa²kxai³lu²
 ko³nxe³khaix1te²ju²hē³la². Te²yā¹nxe³sxā³
 e³kxi²ki³jau³xa² ko³nxe³nũn³na³la². 9 Nxe³ha²kxai³
 txa²wā¹yo²he³lxa² ka³na³ka³na³kxan²ti³
 Txa²wā¹sũ³nai²li² Txa²wā¹hxi²kan¹ta²
 Si³yxau³jah¹lo²si²ha²kxai³ sa²nēn¹kxi²ki³tā³la².
 Hā²wxān³txa³ txa²wā¹yo²he³lain²txi³ a²nũ²a²
 ko³txi³ e³kxi²ki³tā³la². A²nũ²a² hāi¹nxe³ti³xa¹
 Txa²wā¹sũ³na² we¹tē³tũ³ka³txi³su² ki³tā³la².
 Txa²wā¹ē¹nāu³ai²na² sa²kxai³lu² sũ³na² yā¹nxe²
 we¹tē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³nē³kxan²ti³
 a²nũ²a² ā³xa² ko³txi³ e³kxi²to³ki³sxai²na²hē³la².
 10 Yxo²ka³na³ka³na³tē³kxan²ti³ wān³txa² wi¹jau³xa²
 e³i² wān³txa² ko³jau³xa² e³i² nxe³ki³tā³la².
 Txa²wā¹tā³nāu³xāi³. Ain³kxi²sah¹lxi³hē¹la².
 Ju¹tai²li² wai³nxa³wa². 11 Te²yā¹nxe³ju³ta²
 i³yau³xē¹nai²li² hxi²kan¹txi³ txan³jau³xa²
 ũ³whi¹so² tē¹nāin²txi³ nāun³jau³xa² ũ³whi¹so²
 nxe³hĩ³ki³te²la¹xā³? 12 Te²yā¹nxe³sxā³ fi²ko³ne³kxa²
 hxi²kan¹txi³ a³se³to³na³ka² ā³nxa³kxi²hĩ³te²la¹xā³?
 Ti³he¹nxa³wa². Nxe³sxā³ i³yau³xē¹na² txan³tē¹nai²li²

hxi²kan¹txi³ n̄un³jau³xa² ũ³whi¹so¹h̄³ki³sxa³wa².

A²hoh³lxa²ya²la³tū³jau³su²

¹³ Nxa²ha¹te¹:

— A²hoh³lxi³sa¹wi¹. Sũ³na² wãn³txa²
 ã³ne³wxe³jah¹lo²sa¹wi¹. Nxe³jau³su²
 nxe²e³kxi¹nxa²h̄³ji¹wa²? Yah³lxin¹kxai²nãn²tū³
 wi¹lhin¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³jah¹lxi³hē¹la².
 Yah³lxin¹kxai²nãn²tū³ wi¹lhin¹yah³lxin¹ju³ta²
 a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ²nx2tain¹tu¹wa².
 Nxe³sxã³ yxo²kãin²e³yah³lxan³kxai²nãn²tū³
 ya²la³tū³ a²hoh³lxi³su² yah³lxin¹tu¹wa².

¹⁴ Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² a²hoh³lxi³su² te²a²
 ĩ³an³ta³kxi²yah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a² h̄ai¹nxe³ti³xa¹
 ne³ka³ta²si¹hain¹yah³lxin¹jau³nũ³a² so¹lxi³
 o²la³kxi²yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tū³
 wxa²ē¹nãu³ai²na² ã³ke³tũ¹kxi²nyha¹lxi¹nha³ta²wa².
 Wãn³txa²ya²la³lyau³xa²sa²yxō²ã³yah³lxi¹nha³ta²wa².
 Nxe³yah³lxi³txa³hē¹la². Yxo²kãi²non³sxã³

e³yah³lxi³txa³hē¹la². ¹⁵ Nxe³jau³jau¹xai²li² hai³txi³
 Txa²wã¹sũ³na² ĩ³tih³nxe³nē³jau³sxa³wa². H̄ai¹sxã³
 yuh³xan¹jau³xai²la¹wa². A²ta³a² wãn³txai²la¹wa².

¹⁶ Jã¹nxe³jut3su² a²nũ²a² a²hoh³lxi³su² te²a²
 ĩ³an³ta³kxi²yah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a² h̄ai¹nxe³ti³xa¹
 ne³ka³ta²si¹hain¹yah³lxin¹jau³nũ³su² so¹lxi³
 ten³yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tū³
 khu³khu³nxa² o²la³kxah³lxin¹ju³ta² yũ³ha²kxai³
 ko³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² yũ³ha²kxai³
 nxe³te²sa²h̄³ki³tã³la². ¹⁷ Nxe³yãn¹ta¹ a²hoh³lxi³su²
 jau³xa² Txa²wã¹sũ³na² ĩ³tih³nxe³nē³jau³xai²li²
 wi¹lhin¹khaix1jau³xai²la¹wa². Nxe³jau³jau¹xai²li²
 sa²yxō²we¹ki³kxai²nãn²tū³ wãn³txa² tah²yau³xa²

wain³txi³ e³hĩ³ki³tã³la². Ko³nxe³thin¹sxã³
 e³ki³sxa³ha²kxai³ wi¹lhin¹jau³xa² so¹lxi³
 e³hĩ³ki³tã³la². Hãun²jau³xa² so¹lxi³ e³hĩ³ki³tã³la².
 Kwa²he¹kxi²nyhu¹ki³jau³xa² e³hĩ³ki³sxa³wa².
 A²nũ²a² ã³xa² ĩ³tih³nxe³nẽ³kxai²nãn²tu³
 wi¹lhit¹sxã³ ain³kxi²hĩ³ki³tã³la². A²nũ²a²
 a³lxi²ki³kxa² khãuh³lxa³tain¹kxai²nãn²tu³
 wi¹lhin¹sxã³ thãĩ³ti³la² sa²hau³ko³thĩ³ki³tã³la².
 Wi¹lhin¹ju³ta² so¹lxi³ kãĩ³hĩ³ki³tã³la².
 ĩ³wã³wã³txi³jau³xa² e³kxi²hĩ³ki³sxa³wa². A²nũ²a²
 ã³ke³tũ¹kxain¹ki³sxa³lho³la². Ya²la³lyau³xa³
 so¹lxi³ e³kxi²hĩ³ki³tã³la². 18 Jã¹nxe³jut³su²
 hãun²ju³ta² ten³ki³kxai²nãn²tu³ hãu²non³sxã³
 kãĩ³nũ¹hain¹ki³tu¹wa². Nxe³ki³kxai²nãn²tu³
 wi¹lhin¹ju³ta² so¹lxi³ kãĩ³ũ¹nhẽ³lain¹tu¹wa².

4

Yuh³xai²nãn¹ta² wãn³txa² sa²yxo²we¹ki³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ ĩh¹nxe³kxa²yan³ti³tã³
 ĩ³ye³ĩ³yi²lhon¹ta³kxah¹lxin¹ji¹wa²?
 ĩh¹nxe³kxa²yan³ti³tã³ he¹kxi²nyhu¹ah³lxin¹ji¹wa²?
 Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ko³txi³ e³kxi²nha²sxã³
 yxo²kwai³no³nyhah¹lxin¹ha²kxai³ he¹lah³lxin¹ta²wa².
 2 Yen³kxi³la³ yũ³nx2ti³xa³kxe³su²
 ya³ni³li³yah³lxin¹ha²kxai³ ai³lhxã³ so¹kxi²te³lhxã³
 a²nũ²a² ĩ³ye³ĩ³yi²lhon¹ta³kxah¹lxin¹hĩ³nxa¹lxa².
 Kãin² yxo²kwain³yah³lxin¹kxan²ti³ hai³txi³
 so¹kxah²lxin¹hĩ³nx2nxa³lxa². Yxah²lxa³nha²kxai³
 kãin² he¹kxi²nyhu¹i² su²lhã³nyhu¹i²
 yah³lxin¹ta²wa². Ju¹tai²na² wai³nhĩ³nx2nxa³wa².
 Nxe³yãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² e³kxah²lxa³nha²kxai³

yũ³nx2ti³xan³ta²wa². 3 Te²yā¹nxe³sxā³
 Txa²wā¹sũ³na² e³kxi²yah³lxin¹tāu³a² ko³nxe²
 i³wā³txi³yah³lxi¹nha²kxai³ ũ³hũ¹nx2ti³xan³ta²wa².
 Kwa² wa³ni³lon³te³lhxā³ yen³kxa²
 i³wā³jah³lxin¹ta²wa². 4 Kuh³lxa³thin¹ta¹ka³lxa²
 yā¹yxah³lxi¹lxa². A²nxe³ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu²
 in³txa² ā³xa² ko³nxe³ti³ yxo²kwai³nha²kxai³
 a²wē³sāi¹ah³lo²khai³xa² ā³na¹sān²nũ²la² in³txa²
 ā³xa²kxai³lu² ko³nxe³ti³ a³nyhu¹te²ju²hē³la².
 A³nyhu¹kxa²yu³su² a²wē³sāi¹yah³lai²na²
 te²hi²sen³kxai³lu² in³txa² ā³xa²kxai³lu²
 ũ³ha³lo²sa²tā³hĩ³nx2na³la². Jā¹nxe³kxe³hũ³nxe²
 wxāi²nāu³xai²nān²ta³ Txa²wā¹sũ³na²
 wān³txa² sa²yxo²we¹jah³lxi²ta¹hi¹nhē¹la².
 Yxah³lxin¹ta¹ yuh³xai²nān¹ta² wān³txa² ain³kxi²
 ā³si³wxe³yah³lxin¹kxai²nān²tu³ Txa²wā¹sũ³na²
 te²hi²sen³kxai³lu² i³an³ta³kxi¹nx2ti³tu¹wa².
 Nxe³sxā³ yuh³xai²nān¹ta² wān³txan²tu³
 sa²yxo²we¹jah³lxin¹kxai²nān²tu³ Txa²wā¹sũ³na²
 ya³lxi²yah³lxa³lxa². A²ko¹ko¹nũ³ka³txi³su²
 yah³lxi¹lxa². 5 Te²yā¹nxe³jut3su² Txa²wā¹sũ³na²
 ũ³wha²li¹txā³nxai³tā² nxe³te³nah¹lxi¹:

— Txa²wā¹sũ³na² Yāu³ka³jxah¹la²
 i³nxũ²kwai³wi¹nhē³jah¹la² wi¹lhau³ko³tē³na³li¹,
 ko³nxe³ti³ kǎi³ki³kxa²yan³txi³su¹.
 A³lxi²khaix1nē³na³li¹. A²e¹na² au³txi³
 yxo²kwain³nē³na³li¹. Nxe³jau³jau¹xai²na²
 kwa²wān³txi³sxa³wa². Ya²la³lyau³xai²la¹wa².
6 Nxe³sxā³ i³nxũ²kwai³lxũ¹nē³lha²kxai³ ko³nxe³ti³
 yxo²kwain³nē³lxa³lho³la². Txa²wā¹sũ³na²
 ũ³wha²li¹txā³nxai³tā² nxe³te³nah¹lxi¹:

— Txa²wā¹sũ³na² sa²kxai³lu² a²nũ²a²

yx^{o2}kāin^{e3}te²su² te²a² ā³na¹ha²kxai³ a²nũ²a²
 yx^{o2}kāin^{e3}xa³te²su² te²a² ī³nxũ²kwai³lxũ¹nha²kxai³
 nxain¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hē¹la². 7 Jā¹nxe³jut³su²
 Txa²wā¹sũ³na² sa²yo²we¹jah¹lxi³hē¹la². A²ta³a²
 a²hxi²kan¹jah³la² wxā³sxā³ ī³ye³kxi¹nx2ti³kxan²ti³
 ī³wa²lũ³xah³lxin¹te³nah¹lxi¹:

— Wxa²wān³txa² ten³sa²sĩ¹nxa³nhai¹.
 Txa²wā¹sũ³na² wān³txa² so¹lxi³
 ten³sĩ¹na¹wi¹. Yxah³lxin¹jau³su² kxai²nān²tu³
 ā³waix³je¹nx2ti³tu¹wa². 8 Txa²wā¹sũ³na²
 ī²sa²tē³kxi¹jah³lxi³hē¹la². Yxah³lxin¹kxai²nān²tu³
 Txa²wā¹sũ³na² ī²sa²tē³nxa²lxi³nũn³tu¹wa².
 Nxe³ha²kxai³ kō³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxai²nān²tu³
 wxa²hxi²khai²lxa²lxin¹kxa² yā¹nxe³sxā³
 kō³nxe³ju³ta² ā³na¹jah¹lxi³hē¹la². Te²yā¹nxe³sxā³
 Txa²wā¹sũ³na² wān³txa² wā³jah³lxin¹kxai²nān²tu³
 wxa²ē¹nāu³ai²na² ī³ha³na³ti³nha¹jah³lxi³hē¹la².
 Txa²wā¹sũ³na² wān³txa² so¹lxi³ yxo²i²jah³lxi³hē¹la².
 9 Ī³āin²ta³kxi²nha¹jah³lxi³hē¹la², kō³nxe³ti³
 kãi³yah³lxi¹nha²kxai³la². Ī³wxan¹sxā³
 nān³jah¹lxi³hē¹la², Yxo²ka³lxi³nyhah¹lxin¹jau³xa²kxai³
 ā³na¹sxā³ī³nān³jah¹lxi³hē¹la². Yxo²ka³lxi³nyhah¹lxin¹jau³xa²kxai³
 ā³na¹sxā³ ī³āin²ta³kxi²nha¹jah³lxi³hē¹la².
 10 Yxah³lxin¹kxai²nān²tu³ Txa²wā¹sũ³na²
 e³kxain¹yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:

— Sũ³nāi³. Ain³kxi¹sē¹li¹. Kō³nxe³ti³
 kãi³jah¹lo²sa¹wi¹. Yxān¹ta¹ ī³āin²ta³kxi²nha¹nhai¹.
 Nxĩn¹jau³su² kxai²nān²tu³ ye³jen¹nāu³a²
 ī³nxũ²kwai³lxũ¹txi³sxā³ ā³nho³kxi¹nx2ti³tu¹wa².
 Wxa²ē¹nāu³ai²na² tah²lxi³ we¹nxi¹nx2ti³tu¹wa².

A²nũ²a² ā³xa² kō³nxe³te²lo³kxi²kĩ³jau³su²

11 Txa²wā³tā³nāu³xāi³. Kō³nxe³te²lo³nyhah¹lxi³txa³hē¹la².
 Nxe³sxā³ kō³nxe³te²lo³tā³nxa² wxa²ya³la² kō³nxe³ti³
 i³yī¹li²tā³nxa² yxah³lxin¹kxai²nān²tu³ Txa²wā¹sū³na²
 ū³wha²li¹jau³xai³tā² kō³nxe³te²lo³ti² kō³nxe³ti³
 i³yī¹li²hi² yxah³lxi³nū³nhī³nxa¹lxa². Hāi¹sxā³
 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² sa²yxo²we¹jah³lxi³hē¹la².
 A²nxe³jau³jau¹xai²na² wain³tā³nxa² wai³nxa³tā³nxa²
 nū¹hī²sxā³ i³yī¹li²yah³lxi³txa³hē¹la².

12 Txa²wā¹sū³na² so¹lxi³ kwa³na³jau³xai²li²
 hxi²kan¹txi³ i³ye³kxi²jah¹lai²la¹wa². Jah¹la²
 so¹lxi³ o²la³kxi²kī³ju³ta² wi¹tā³nxa² kō³nxe³tā³nxa²
 a³ya³txi²jah¹lai²la¹wa². Jah¹la² so¹lxi³
 a²nū²a² sa²wa²su¹tā³nxa² ā³na¹hxa³tā³nxa²
 hxi²kan¹jah¹lai²la¹wa². Nxe³ha²kxai³ wxāi²na²
 sa²kxai³lu² wxa²e¹nān¹jau³kxai³lu¹:

— Hxi²kan¹jah¹lo²sa¹xā¹, txai²lā¹. Nxa¹ha²kxai³
 txa²wā³tā³xa² yxo²i²jah¹lan²ta³ a²kō³nxe³ti³
 kāi³ju³ta² kō³nxe³ti³ i³yī¹li²na¹ju³ta² hxi²ka¹na¹xā¹.
 Nxīn¹jau³su² nxe² e³kxi²nha²yah³lxi³txa³hē¹la².

“Ka³nxa³ha²ta² nxe² kāi³a¹tū¹xā¹.” Nxe³kī³jau³su²

13 Nxe³jah³lxi³sa²lxa². Yxo²kāin²e³yah³lxi³txa³hē¹la².
 Nxe³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:

— Hī¹na² tā³nxa² ka³nxa³ha²tai²la³ tā³nxa²
 sxi²jen³na² kāin²je³na² ai³na¹tu¹wi¹. Na¹kxai²nān²tu³
 ye³ka³na³ka³nat³sxā³ kwē³kon³tāu³a¹
 yxau³sxā³ yen³kxa² kāin² so¹kxi²na¹tu¹wi¹.
 Nxe³jau³xai²na² yxo²kāin²e³yah³lxi³txa³hē¹la².

14 Ka³nxa³ha²tān³na²su² hxi²kan¹txi³
 i²kī³sxa³wa². Ya³lu²tā³nxa² ka³tēn³su²
 yxau³tā³nxa² nxe³kī³sxa³lho³la². Kan²txi³
 yxau³kī³te²sxa³yu²hē³la². Ha³lo²a² wi³kī²ta²

yā¹ki³tā³la². Ha³lo²a² wi³ki²tai²li² wa³su³txi³
 tī¹te²ju²hē³la². Te²yā¹nxe³sxā³ kan²txi³
 yxau³ki³sxa³lho³la². 15 Nxe³yān¹ta¹
 nxe²e³yah³lxin¹jau³nū³a² wai³nhī³nx2na³la².
 Nxe³yah³lxin¹te³nah¹lxī¹:

— Nxe² kãi³tā³nxa² nxe² ā³nxai³tā³nxa²
 Txa²wā¹sū³na² a²ten³jut3su² kxai²nān²tū³
 nxa¹tu¹wi¹. Nxe³yah³lxin¹jau³su²
 nxe²e³yah³lxin¹kxai²nān²tū³ wai³nhī³nx2na³la².
 16 Nxēn²nxa³kxai²nān²tū³ yxo²kāin²
 e³yah³lxī³hī³nxa¹lxa². A²nxe³jau³xai²li² kō³nxe³ti³
 kãi³yah³lxī³hī³nxa¹lxa². 17 Nxe³ha²kxai³
 wi¹lī²nha¹jah¹lxī³hē¹la². Wain³jau³xai²li²
 ā³ne³wxe³yah³lxī¹nha²kxai³ sa²yo²we¹jah³lxī³hē¹la².
 Yxān¹ta¹ sa²yo²we¹jah²lxan³kxai²nān²tū³ kō³nxe³ti³
 kãi³yah³lxī³hī³nxa¹lxa².

5

Yen³kxi³te²nāu³xa²wān³txa²ī³yau¹ū³hain¹ki³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ yen³kxi³khaix1te²
 ī³nxai²na² ain³kxi²sah¹lxī³hē¹la².
 Ha³lo²a² kō³ton³kxi¹nx2ti³ha³ta²wa².
 Kāin² khāuhx3nyhah¹lxī¹nha³ta²wa².
 Yen³kxi³txa²yah³lxī¹nha³ta²wa². Nxe³ju³ta²nū³a²
 kāin² nā³ni² kāin² wxa¹ni² yxah³lxī¹nha³ta²wa².
 2 Yen³kxi³yah³lxin¹kxa² khon³kxi¹nx2ti³ha³ta²wa².
 Wxa²wā²lai²li² wā³sa³ti³hū³te²a²
 ī³kho³kxi¹nx2ti³ha³ta²wa². 3 A³lxī²khaix1yah³lxin¹kxa²
 ya³te¹ya³ten¹ki³a² ki³nān³ki²sxā³
 khon³kxi¹nx2ti³tu¹wa². Kwa² so¹kxi²sxā³
 a³yah³lxī¹nhē³la². Kxā³nāu³a¹ Txa²wā¹sū³na²

oh³xan¹ko³xa² a³ka³nxi²sxã³ wxã³tãu³a¹
 ã³yĩ¹li²nẽ³tu¹wa². Wi¹lhit1sxã³
 ã³yĩ¹li²ta³nxa² kō³nxe³ti³ ã³yĩ¹li²ta³nxa²
 nxe³nẽ³tu¹wa². Jã¹nxe³yah³lxin¹tãu³a¹ yen³kxa²
 a³lxĩ²yah³lxin¹kxe³su² ha³nxe²a² wã²nhxan³kxa²
 yã¹nxe³sxã³ kō³nxe³ti³ ã³yĩ¹li¹nx2ti³tu¹wa²,
 Txa²wã¹sũ³na²sa³. Kwẽ¹taĩ²na² yen³kxa²
 kãĩn² ũ³ha¹yah³lxĩ¹nhẽ³la². 4 Nxe³yãĩ¹ta¹
 kxãĩn³kxai³ kwa² wa³kon³kxi¹nx2tain¹tũ³ka³txa²
 wxa²hai³sxa² ã³lih¹kxi¹nx2tain¹tũ³ka³txa²
 ũ³yho³hi²hain¹yah³lxan³ta²wa². Kãĩn²
 an³ta³kxi¹nx2tain¹jau³xa² ain³kxi²nha¹jxah³lxĩ³hẽ¹la².
 Te²yã¹nxe³sxã³ wxa²hai³sxai²li² ki³kan²ki²
 ki³ai²li² wxa²so¹si¹hain¹yah³lxin¹jau³su²
 kwa³na³yah³lxin¹tũ³ka³txa² ã³wxa¹nain¹na²hẽ³la².
 ã³wxa¹nain¹jau³xai²li² Txa²wã¹sũ³na²
 Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²si²ha²kxai³
 nũ³kxũn³khaix1jah¹lo²si²ha²kxai³ nxe³jah¹la²
 ne³nxẽ³na² ain³kxain¹na²hẽ³la². Wain³txi³
 yo³hain¹yah³lxan³ju³ta² ain³kxain¹na²hẽ³la².
 Jã¹nxe³yah³lxin¹ju³taĩ²li² Txa²wã¹sũ³na²
 hxi²ki³kxai³lu² kō³nxe³ti³ ã³yĩ¹li¹nx2ti³tu¹wa².
 5 Txa²wã¹ha³lo²nãũ³xai²li² yxau³yah³lxin¹tãu³a²
 wi¹la³ yxau³khaix1yah³lxin¹taĩ²ti²tu³wa².
 Wxa²yan³txi³nũ³a²so¹lxĩ³ã³ka³lih³ti³ten³yah³lxĩ¹nhẽ¹la².
 Nxe³sxã³ po¹na² su²lhĩ²na¹tũ¹xã¹. Nx-
 ain¹kxai²nãĩ²tu³ ũ³yhai¹taĩ¹nha²kxai³
 ha³nẽ³te²ju²hẽ³la². Te²yãx1nxe³kxe³hũ³nxe²
 wxa²ẽ¹nãũ³ai²na² ã³ka²li¹nyhah¹lxin¹ju³ta² so¹lxĩ³
 o²la³kxah¹lxĩ¹la². Nyhah¹lxĩ¹nha²kxai³ kō³nxe³ti³
 ã³yĩ¹li¹nx2ti³kxe³nũ³su² wxã³nũh¹nx2ti³ha³ta²wa².

6 Nxe³kxa²yu³su² a²nũ²a² wi¹lhin¹te²a³
 su²lhã³te³lhã³ ã³ke³tũ¹kxain¹yah³lxi¹nhẽ³la².
 Nxain¹yah³lxin¹kxan²ti³ hai³txi³
 wa³lxi³nha²yai¹nxa³hẽ³la².

Je³su²jah³la² wxã³ju³ta² ya³nãn³ta³ki²la²sa³
wah³nxe³ki³jau³su²

7 Nxa²ha¹te¹ txa²wã³tã³nãu³xã³.
 Ya³nãn³ta³ki²la²sa³ wah³nxe³jah³lxi³hẽ¹la².
 Je³su²jah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² a³ka³nxi²ju³ta²
 ya³nãn³ta³ki²la²sa³ wah³nxe³jah³lxi³hẽ¹la².
 Hai³sxa² wa³kon³jah¹lo²su² i²jah¹lxi³hẽ¹la².
 Ũ³whĩn¹ta³lun²nũ²la² wi¹la³ wen¹ju³ta²
 wah³nxe³kxi²ki³te²ju²hẽ³la². Wẽ³ha²yau³xa²
 ã³wãx3sãn²ka³tũ³hã²wxãn³txa³ã³wãx3ta³lun²nũ²la²
 yain³txa²kxai³ kan¹te²ju²hẽ³la². Nxe³te²hũ³nxe²
 yain³txa² kan²kxi²ju³ta³nũ³a² wah³nxe³kxa²
 yã¹nxe² Je³su²jah³la² a³ka³nxi²ju³ta²
 wah³nxe³jah³lxi³hẽ¹la². 8 Te²yã¹nxe³kxe³hũ³sxã³
 ya³nãn³ta³ki²la²sa³ wah³nxe³jah³lxi³hẽ¹la².
 Ĩ³nxũ²kwai³lxũ¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
 Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lai²na² a³ka³nxi²ju³ta²
 yau³son³na³la².

9 Txa²wã³tã³nãu³xã³. Ĩ³yxaih¹sxã³
 ĩ³kwai²kxi²nyhah¹lxi³txa³hẽ¹la². Nxe²
 e³kxi²nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tũ³ Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
 Si³yxau³jah¹la² a³ka³nxi²sxã³ wã³li²tãu³a²
 ko³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³tu¹wa². Ha³lo²ai²li²
 yau³son³na³la². Sxi²ha² a²yxo²a² ã³wih¹ki³te³lhã³
 nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ wã³li²ju³ta² yau³son³na³la².
 10 Txa²wã¹sũ³na² e³jau³xa² ĩ³hen³txi³tũ³ka³txai²na²

ĭ²ja¹h¹l¹x³i³hē¹la². Nxe³tũ³ka³txu¹ta²li² kãin²
 khãuh³lxa³thi¹nain¹kxan²ti³ Txa²wã¹sũ³na²
 wãn³txa² ya³nãn³ta³ki²la²sa³ yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³
 nxũ²kwai³lxũ¹nain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 11 Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² sa²yxo²ã³ai¹nxa³ha²kxai³
 Txa²wã¹sũ³na²hi²sen³kxai³lu²ĩ³ka³li¹tain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Jã¹nxe³sxã³ Jo²ah³lu¹ta²li² ĭ²ja¹h¹l¹x³i³hē¹la².
 Khãuh³lxa³tē³nha²khaix¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxe³hĩ¹nu¹ta²na² hai³txi³ Txa²wã¹sũ³na²
 sa²yxo²ã³ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxe²nxa³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na²
 hi²sen³kxai³lu² ĩ³ka³li¹ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Jã¹nxe³ju³ta² Jo²ah³lu¹ta²na² a²ha³lo²a²
 wi¹ta³lun²si¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Txa²wã¹sũ³na²
 sa²kxai³lu² wi¹lhin¹khaix¹te²la¹wa².
 Jã¹nxe³kxe³hũ³nxe² Jo²ah³lu¹ta²na²
 wi¹lhin¹sxã³ thã³ti³la² sa²hau³ko³tũ¹hxai²kxai³
 jã¹nxe³sxã³ wi¹lhin¹sxã³ thã³ti³la²
 sa²hau³ko³tũ¹nhē³nũn³tu¹wa², Txa²wã¹sũ³na²sa³.
 12 Nxe³sxã³ txa²wã¹tã³nãu³xã³. Nxe³ha²kxai³
 wãn³txi³khai¹xa² e³yah³lxin¹kxai²nãn²tu³ wãn³txa²
 e³yah³lxin¹jau³xa² ĩ³yxo²xũn³yah³lxi³txa³hē¹la².
 Nxe³te³nah¹lxi¹:
 — Ya²la³lai²la¹wi¹. Oh³xan¹ja¹h¹la² ĭ²sai¹nha²kxai³
 ya²la³lai²la¹wi¹. Tã³nxa²:
 — Ya²la³lai²la¹wi¹. Yuh³xan¹ja¹h¹la² ĭ²sai¹nha²kxai³
 ya²la³lai²la¹wi¹. Tã³nxa²:
 — Ya²la³lai²la¹wi¹. A¹thũn³ja¹h¹la²
 ĭ²sai¹nha²kxai³ ya²la³lai²la¹wi¹. Nxe³jau³xa²
 ã³ye³yxo²nũ¹nx2ti³ju³tan¹te²kxa³yau³kxai³lu²
 nxe² e³yah³lxi³txa³hē¹la². Wãn³txai²li²
 ya²la³tu³kxai²nãn²tu³ hã¹sxã³ ĩ³ye³in¹te³nah¹lxi¹:

— Nxēn²na³li¹. Ya²la³lai²la¹wi¹. Ta³nxa²,
Ya²la³tu³txa³kxai²nān²tu³e³in¹te³nah¹lxi¹:

— Nxe²nxa³wi¹. Ya²la³lxa³wi¹. Nxīn¹jau³su².
Nxe³jau³xa²so¹lxi³e³jah¹lxi³hē¹la², Txa²wā¹sū³na²
ko³nxe³ti³ī³yī¹li¹nx2ti³kxa²yan³txi³sa².

¹³ Nxa²ha¹te¹ wxa²nū³ka³txa²
ha³tih³xan¹tū³ka³txi³ ī³nxai²na² khāuh³kxai²nān²tu³
wi¹lhau³kot3si¹jau³su² Txa²wā¹sū³na²
ī³ye³kxi²txai¹yah³lxi³hē¹la². Te²yā¹nxe³sxā³
wxa²nū³ka³txa² ā³xa² ha³tih³xan¹tū³ka³txi³
ī³nxai²na² ka³lih³kxai²nān²tu³ Sū³na²
sa²nēn¹kxah¹lxin¹jau³xa² ī³hain³jah¹lxi³hē¹la².

¹⁴ Wxa²nū³ka³txa² ha³tih³xan¹tū³ka³txi³
ī³nxai²na² ī³ton³kxi²kxai²nān²tu³ Sū³na² wān³txa²
yxo²ī²te²nū³ka³txi³ ī³nxai²na² a²hxi²kan¹txi³nāu³xa²
ī³kaix1jah¹lxi³hē¹la². ī³kaix1tū²la² a³se³to²na²yau³xa²
tē³sxā³ wxa²ne³to¹lxi³yuh¹nha²sān²nū²la² Sū³na²
we²txi²si¹ha³lxin¹jau³su² ī³ye³kxi¹jah³lxi³hē¹la².

¹⁵ Nxe³kxai²nān²tu³ Txa²wā¹sū³na²
hxi²kan¹si¹jau³su² yxo²ī²kxai²nān²tu³ ī³ta³ka³txai²li²
we²txi²tu¹wa², Txa²wā¹sū³na²sa³. We²txi²sxā³
ko³nxe³ti³ kâi³ju³ta³ yū³kxai²nān²tu³
ne³wā²na³tu¹wa². ¹⁶ Ko³nxe³ti³ kâi³ju³ta²
yū³yah³lxin¹kxai²nān²tu³ ī³yau¹ū³nyha¹jah³lxi³hē¹la².
Te²yā¹nxe² kâi³yah³lxi³to³hin¹kxa²yan³txi³su²,
Txa²wā¹sū³na² ī³ye³kxi²waun¹nyha¹jah³lxi³hē¹la².
Nxe³yah³lxin¹kxai²nān²tu³ ī³nxū²kwai³lxū¹nxa²lxi³tu¹wa².
Nxe³sxā³ a²nū²ai²li² Txa²wā¹sū³na² wān³txa²
wi¹lhiti1sxā³ sa²yxo²we¹jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
Sū³na² ī³ye³kxi²kxai²nān²tu³ wā³nxīn¹khaix1jau³su²
e³hī³nx2na³la². ¹⁷ Te²yā¹nxe³sxā³ E³li²ah³lu¹tai²na²
ī²jah¹lxi³hē¹la². Txi²yā¹jah¹lo²su²

ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A²nxe³jah¹lai²na²
 sa²kxai³lu² Sũ³na² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 A²ẽ¹nãu³ai²na² au³txi³ e³jau³su² e³te³nah¹lxi¹:

— Sũ³na² nxe³txi¹. Wẽ³ha²yau³xa²
 hã¹nxã¹txa²hẽ³li¹. Nxe³jau³su² e³ka³tu³
 ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ wxax3ti³tãu³u¹ta²na²
 hai³txi³ wẽ³hã¹ti³hex1ta¹hxai²nxã³ti³ai¹ti²tu³wa²,
 18 Hã²wxãn³txa³ Txa²wã¹sũ³na² ãh¹
 e³kxi²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa² E³te³nah¹lxi¹:

— Wẽ³ha²yau³xa² a³na¹ ã³si³wxe³xi²ti³hi¹txa²hẽ³li¹.
 Nxe³jau³su² nũ²la² ãh¹ wẽ³hã¹to³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Wẽ³hã¹xi²nũ²la² hai³sxu¹ta²na² ã³wax3tũ²ha²kxi³
 yain³txa² kãin² yũ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

19 Txa²wã³tã³nãu³xã³. Ain³kxi²khaix1nxe³sah¹lxi³hẽ¹la².
 Wxa²nũ³kã³txa² ha³tih³xan¹tũ³kã²txi³ ĩ³nxai²na²
 ya²la³lyau³xa³ ã³nũ²la² ki³han³jau³xa²
 sa²yxo²we¹kxi²nãn²tu³ a²nxe³jah¹lai²li²
 ki³han³ju³ta² ĩ³wa²li²si¹hain¹yah³lxin¹jau³su²
 e³kxi²txai¹yah³lxi³hẽ¹la². 20 Nxe³sxã³
 ĩ³wa²li²kxi²nãn²tu³ jah¹la² a²ẽ¹nãu³ai²na²
 ha³nxe² ĩ³sa²tẽ³ko³xa² sa²wi¹kxe³nũ³a²
 ĩ³yĩ¹li²jau³su² ã³wa²su¹tũ¹hain¹yah³lxi³hĩ³nxã¹lxa².
 Te²yã¹nxe³sxã³ ko³nxe³ti³ kã³ain¹ju³ta² ka³lxa¹txi³
 ã³wa²su¹tũ³nhĩ³nx2na³la². Jã¹nxã¹jau³su²
 txai²li² Ti³a²kah³lo²na¹xai²li² nxe³ye¹nx2ta¹wa².
 Ta³lu²na¹wa².

Txa²wa¹sũ³na² Wãⁿ³txa²
New Testament in Nambikuára, Southern
(BR:nab:Nambikuára, Southern)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nambikuára, Southern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nambikuára, Southern [nab], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Nambikuára, Southern

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

5198f7a7-ab9d-5d69-b112-d94960f81d2a